

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ เพื่อการศึกษาอุปสรรคของพยาบาลในการใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเองแก่ผู้ที่เป็นโรคเบาหวาน

ลักษณะประชากร

ประชากรที่ใช้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นพยาบาลวิชาชีพแผนกอายุรกรรมจากโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งหอผู้ป่วยในและห้องตรวจผู้ป่วยนอกทั้งหมด 126 คน โดยเก็บข้อมูลในเดือน ธันวาคม 2547

เครื่องมือที่ใช้ในงานศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในงานศึกษาค้นคว้านี้ได้แก่

1. แบบสอบถามลักษณะข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในแผนกอายุรกรรม ระดับการศึกษา

2. แบบสอบถามการใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเองแก่ผู้ที่เป็นโรคเบาหวานซึ่งประกอบไปด้วย

2.1 แบบสอบถามกิจกรรมการใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้ของพยาบาลเกี่ยวกับการดูแลตนเองแก่ผู้ที่เป็นโรคเบาหวาน เป็นคำถามสำหรับพยาบาลผู้ใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้ จำนวน 20 ข้อ โดยจำแนกตามกิจกรรมดังนี้

การชี้แนะ	6 ข้อ
การสอน	6 ข้อ
การสนับสนุนด้านร่างกายหรือจิตใจ	3 ข้อ
การจัดสิ่งแวดล้อมเพื่อสนับสนุนพัฒนาการ	5 ข้อ

ลักษณะของคำตอบ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มี 3 ระดับ มีความหมายดังต่อไปนี้

น้อย หมายถึง พยาบาลปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าวเป็นบางครั้ง
ปานกลาง หมายถึง พยาบาลปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าวบ่อยครั้ง
มาก หมายถึง พยาบาลปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าวเป็นประจำ

เกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้คือ

น้อย ให้คะแนน 1 คะแนน
ปานกลาง ให้คะแนน 2 คะแนน
มาก ให้คะแนน 3 คะแนน

แปลผลคะแนนของแบบสอบถามการใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้ของพยาบาล เกี่ยวกับการดูแลตนเองแก่ผู้ที่เป็นโรคเบาหวาน โดยใช้วิธีการหาอันดับกลางชั้นโดยใช้ค่าพิสัยจากคะแนนสูงสุด 60 คะแนนและคะแนนต่ำสุด 20 คะแนน แบ่งเป็น 3 ระดับ (ประคองกรรมสูตร, 2542)

ระดับน้อย	คะแนนระหว่าง	20-33.9	คะแนน
ระดับปานกลาง	คะแนนระหว่าง	34-47.9	คะแนน
ระดับมาก	คะแนนระหว่าง	48-60	คะแนน

2.2 แบบสอบถามอุปสรรคของการใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเองแก่ผู้ที่เป็นโรคเบาหวาน สำหรับพยาบาลผู้ใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้ จำนวน 15 ข้อ จำแนกรายด้านดังนี้

ลักษณะพยาบาล 3 ข้อ

ลักษณะองค์กร 5 ข้อ

ลักษณะของระบบสนับสนุนและให้ความรู้ 4 ข้อ

ลักษณะของการสื่อสารและการนำเสนอระบบสนับสนุนและให้ความรู้ 3 ข้อ

ลักษณะคำตอบคือ ใช่ และ ไม่ใช่

2.3 แบบสอบถามสาเหตุที่พยาบาลไม่ได้ใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเองแก่ผู้ที่เป็นโรคเบาหวาน จำนวน 13 ข้อ แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเพิ่มเติมที่ผู้ศึกษาต้องการทราบเพื่อเก็บไว้เป็นแนวทางสำหรับการศึกษาค้างต่อไป จำแนกรายด้านดังนี้

ลักษณะพยาบาล 3 ข้อ

ลักษณะองค์กร 4 ข้อ

ลักษณะของระบบสนับสนุนและให้ความรู้ 4 ข้อ
 ลักษณะของการสื่อสารและการนำเสนอระบบสนับสนุนและให้ความรู้ 2 ข้อ
 ลักษณะคำตอบคือ ใช่ และ ไม่ใช่
 และคำถามปลายเปิดสำหรับพยาบาลที่ไม่ได้ใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้
 เกี่ยวกับการดูแลตนเองแก่ผู้ที่เป็นโรคเบาหวาน เกี่ยวกับวิธีการให้ความรู้แก่ผู้ที่เป็นโรคเบาหวานที่
 ใช้อยู่

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. การหาความตรงตามเนื้อหา (content validity) โดยนำแบบสอบถามทั้งหมดให้
 อาจารย์พยาบาลผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา หลังจากนั้นผู้ศึกษา
 นำมาคำนวณหาค่าดัชนีความตรงของเนื้อหา (content validity index) ได้ค่าเท่ากับ 0.96

2. การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (reliability) นำแบบสอบถามการใช้ระบบ
 สนับสนุนและให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเองแก่ผู้ที่เป็นโรคเบาหวาน ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว
 ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่คล้ายคลึงกับประชากรคือ พยาบาลแผนกอายุรกรรมของโรงพยาบาล
 นครพิงค์ จังหวัดเชียงใหม่จำนวน 10 คน จากนั้นนำมาหาความเชื่อมั่นดังนี้

2.1 การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามกิจกรรมการใช้ระบบสนับสนุนและให้
 ความรู้ของพยาบาล โดยใช้ เทคนิคทดสอบซ้ำ (test-retest method) โดยมีระยะเวลาในการตอบ
 แบบสอบถามห่างกันเป็นเวลา 1 สัปดาห์ จากนั้นนำมาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน
 (Pearson's product moment correlation) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

2.2 การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามอุปสรรคของการใช้ระบบสนับสนุน
 และให้ความรู้ โดยใช้วิธี KR-20 ได้ค่าความเชื่อมั่นโดยรวม 0.89 และรายด้านดังนี้

ลักษณะพยาบาล 0.72

ลักษณะองค์กร 0.91

ลักษณะของระบบสนับสนุนและให้ความรู้ 0.75

ลักษณะของการสื่อสารและการนำเสนอระบบสนับสนุนและให้ความรู้ 0.96

2.3 การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสาเหตุที่พยาบาลไม่ได้ใช้ระบบ
 สนับสนุนและให้ความรู้ โดยใช้วิธี KR-20 ได้ค่าความเชื่อมั่น โดยรวม 0.78 และรายด้านดังนี้

ลักษณะพยาบาล 0.72

ลักษณะองค์กร 0.74

ลักษณะของระบบสนับสนุนและให้ความรู้ 0.78

ลักษณะของการสื่อสารและการนำเสนอระบบสนับสนุนและให้ความรู้ 0.72

การพิทักษ์สิทธิ์ของประชากร

ผู้ศึกษาได้เสนอ โครงการการศึกษาเพื่อขอรับการพิจารณารับรองเชิงจริยธรรม จาก คณะกรรมการจริยธรรม คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อได้รับการรับรองแล้ว ผู้ศึกษา จึงแนะนำตัวกับกลุ่มประชากร ชี้แจงวัตถุประสงค์ และขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล การเข้าร่วม การศึกษาเป็นไปด้วยความสมัครใจของกลุ่มประชากรและ มีสิทธิ์ที่จะปฏิเสธการเข้าร่วมใน การศึกษาได้ โดยข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจะนำมาใช้ประโยชน์ในทางวิชาการ และนำเสนอผล การศึกษาจะนำเสนอในภาพรวม ซึ่งการศึกษาครั้งนี้ไม่มีอันตรายต่อกลุ่มประชากรและไม่มีผลต่อ การปฏิบัติงาน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาเป็นผู้รวบรวมข้อมูลด้วยตนเองตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ผู้ศึกษาทำหนังสือผ่านคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ถึงผู้อำนวยการ โรงพยาบาล มหาราชนครเชียงใหม่ เพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูล
2. เมื่อได้รับหนังสืออนุมัติ ผู้ศึกษาเข้าพบหัวหน้าหอผู้ป่วยอายุรกรรม โรงพยาบาล มหาราชนครเชียงใหม่ เพื่อขอความร่วมมือในการศึกษาและดำเนินการรวบรวมข้อมูล
3. ดำเนินการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จากประชากร ได้รับแบบสอบถามคืนทั้งหมด จากนั้นนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามที่ได้มาให้คะแนนที่กำหนดไว้ แล้วนำคะแนนมาวิเคราะห์ ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลนำมาแจกแจงความถี่และแสดงจำนวนร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลการปฏิบัติกิจกรรมการใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้ อุปสรรค ของการใช้ระบบสนับสนุนและให้ความรู้ และสาเหตุที่พยาบาลไม่ใช้ระบบสนับสนุนและให้ ความรู้ โดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ
3. ในส่วนแบบสอบถามที่เป็นคำถามปลายเปิด ได้จัดหมวดหมู่ของข้อมูล และ นำเสนอในรูปแบบการบรรยายเป็นร้อยละ